

VIII

SEJM WALNY PIOTRKOWSKI 1503 R.

WSTĘP

Sejm walny piotrkowski 1503 roku zwołany został z końcem stycznia, sejmiki odbyły się w lutym¹. Obrady sejmowe toczyły się w czasie nieobecności króla Aleksandra, walczącego wówczas z Moskwą na wschodnich krańcach Litwy. Trwały one od 12 marca do 2 kwietnia i zakończyły się uchwaleniem licznych konstytucji oraz uniwersału poborowego. Ich oryginalny tekst nie jest obecnie znany.

Konstytucje te, wpisane w całości do Metryki Koronnej, rychło uległy podziałowi. Część z nich, poprzez Statut Łaskiego², trafiła do *Volumina Legum*, pod tytułem: *Statuta procerum Regni Poloniae absente Alexandro Rege*³; wyselekcjonowano tam tylko te, które nie dotyczyły spraw wojskowych lub podatkowych. Niektóre przepisy weszły w skład konstytucji sejmu lubelskiego 1506 roku, poświęconego głównie organizacji obrony kraju⁴. Inne uległy zapomnieniu. Całość odtworzył na podstawie Metryki Koronnej i wydał drukiem Fryderyk Papée⁵.

Niniejsze wydawnictwo oparte jest na edycji F. Papée, z uwzględnieniem odmianek, zawartych w *Volumina Legum*. To ostatnie wydawnictwo zawiera też wstęp, zaczerpnięty z Łaskiego, ale nie znany Metryce Koronnej; podany on został w przypisie.

W wydawnictwie naszym uwzględniliśmy też drugi akt, powstały na tym samym sejmie piotrkowskim, mianowicie uniwersał do starostów z 28 marca 1503 r.⁶ Pominięty został natomiast trzeci akt, powstały na tym sejmie, a niemający charakteru normatywnego, mianowicie list, wysłany w imieniu nieobecnego Aleksandra Jagiellończyka do księcia saskiego Jerzego, z 30 marca 1503 r.⁷

¹ W. Konopczyński, *Chronologia sejmów*, nr 10, s. 133.

² *Commune incliti Poloniae Regni privilegium*, k. 111, 112.

³ *Volumina Legum*, t. I, s. 292-294. Są to przepisy, oznaczone poniżej przypisami b, i, ac, ah.

⁴ Druk A. Blumenstock: *Ordinatio bellicae motionis ex anno 1506* [w:] SRP, t. XIII, Archiwum Komisji Historycznej AU, t. V, s. 257. Wydawca oparł się na kopii z XVIII w., B. Czart., ms. nr 254, k. 158 i nn.

⁵ F. Papée, *Akta*, nr 157, s. 258-263. W Metryce Koronnej tekst ten znajduje się w t. 19, k. 101-104 v.

⁶ Metryka Koronna, t. 19, k. 105 v. Druk. F. Papée, *Akta*, nr 158, s. 263-264.

⁷ Ibidem, nr 159, s. 264-265.